

Jaarverslag Heemkundekring 2022

Algemeen

In april 2022 kon eindelijk weer een jaarvergadering worden gehouden. Op deze vergadering zijn twee nieuwe bestuursleden gekozen: Roel Augusteijn als voorzitter en Ton van den Bergh als penningmeester. Zij zijn de opvolgers van Joost Michels en Tonnie van Hooff. Secretaris Aad Vernooij, die verplicht aftredend was, kreeg toestemming om langer aan te blijven.

Vidi Reo

In mei en oktober zijn speciale ledenvergaderingen gehouden over het plan voor een nieuw gemeenschapshuis op het bovenste Hoornwerk. Een groot deel van de aanwezige leden heeft twijfels over de gepresenteerde plannen.

De discussie heeft er toe geleid dat de Heemkundekring samen met de Stichting Vestingwerken Ravenstein de gemeente Oss heeft benaderd. De verantwoordelijke wethouder is gevraagd om een samenhangende visie op het gebied Bleek/Bovenste Hoornwerk. In die visie zou zowel aandacht moeten zijn voor de wens om een gemeenschapshuis te bouwen als voor de versterking van het historisch karakter van de vestingstad.

Bemiddeling Luciakerk

De voorzitter heeft in 2022 bemiddeld tussen de Stichting Anna Lucia en het Loterijfonds. Gebleken is dat de lopende juridische procedure in Rome afgewacht moet worden om tot een eensgezinde oplossing te komen.

Raadhuis

In januari is het verbouwde Raadhuis heropend. Op de zolder zijn de vondsten en materialen van de archeologische werkgroep en het archief van de Heemkundekring ondergebracht. In de ruimte van het Toeristisch Informatiecentrum staat een vitrine die is gevuld met vondsten van de archeologische werkgroep.

Fotobank

Aan de Fotobank zijn in 2022 circa 420 foto's toegevoegd; in totaal staan er nu 8700 foto's op. Er is samengewerkt met Erfgoed Brabant om alle religieuze gebouwen in Brabant te koppelen in een bestand op internet.

Stadswandelingen

In 2022 zijn hebben bijna 1000 personen deelgenomen aan een rondleiding met een stadsgids. Daarmee is sprake van een aanzienlijk herstel na de corona-jaren; in 2021 hadden we circa 300 deelnemers.

Tussen Maas & Erfdijk

Er verschenen drie nummers van het magazine, met in totaal 80 pagina's. Loes van Beuningen en Roel Knoben versterkten de redactie. Zij behoren tot de vaste kern van acht auteurs die regelmatig artikelen aanleveren. Daarna waren er bijdragen van zes andere schrijvers.

Ledenaantal

Het ledenaantal is in 2022 gegroeid tot 340.

Verslag Archeologische Werkgroep

Inrichten van de vitrine in het TIR (januari en december).

Verhuizing naar de zolder van het Raadhuis. Deelname aan het open huis van het Raadhuis

Het zoeken naar een goede oplossing voor de stenen van het rondeel. Ze staan nu in het Philips van Kleef-Bolwerck. Een goede plek.

Nieuwe baksteenformaten voor referentie-collectie:

RWA- 2020- Walstraat
MOS- 2004- Molensingel
RWI- 2017- Kolonel Wilsstraat
NIE- 2017- Nieuwstraat

Nieuwe vondstcomplexen

RTH - tuin Hoogstede-173092X423160, gekregen en geregistreerd.

DDM- detectorvondsten van een amateur uit Deursen-Dennenburg, Een van de vondsten was een gouden solidus uit ca 360. Op verzoek door ons aangemeld bij PAN. Gekregen (behalve gouden munt), moet nog gereigstreerd worden

MAA-Maasdijk, een handmaalsteen. Gekregen, verder onderzoek

LUS- st. Luciastr., vml Jezuietenklooster, bakpan en pispot, restaureren

Nieuwe rapporten

HAS-2021- Alard v. Herpenpl. 10 St. Hubertusstr. 8 -door: KSP Archeologie

AAL-2021-Aalstvoortsestr 2B-4 – door: KSP Archeologie

MAA-2021 –Maasdijk – Hamaland Advies
 MAA-2021-Samenvatting bureauonderzoek Archeologie Plangebied 'Nieuwe Waterkering'-
 Maasdijk -Ravenstein - onderdeel van Project 'Meanderende Maas', Waterschap Aa en
 Maas)- Hamaland Advies
 KAL-2020-Kalfsheuvel 9, Neerloon- bureauonderz. en invent. veldonderz- booronderzoek
 KAL-2020-Samenvatting Kalfsheuvel 9, Neerloon, - bureauonderz. en inventariserend veldonderz.
 -booronderzoek-ADC-2020- uitbreiding van een stal en de legalisering van bestaande
 sleufsilos.
 RNC-2021-NCC-terrein- De Bleek-Drie onderzoeken op het 'bovenste hoornwerk'-BAAC-2021
 NST-2009-Arch. Bureauonderz. en verkennend Inventariserend Veldonderz. -Neerloon-
 Staijstraat-2009-ACVU-HBS Amsterdam,
 NLA-KRH-2016-Samenvatting bureauonderz. en Inventariserend veldonderz.
 verkennende/karterende fase Landgoed Kromme Hoek-Neerloon-Archeodienst BV-
 NUI-2015-Samenvatting gem. Oss. Maasdalwerken, Tranche NVO-2-BAAC- booronderzoek-
 natuurvriendelijke oevers
 RKD-2009- De Kolk te Ravenstein
 NST-2009- Neerloon, Staijstraat
 MER-restauratierapport metaalvondsten (zwaard en messen) Laagstraat, Deursen-Dennenburg
 BRU-ROB-berichten 1950-1951-Herpen pag.100, prehistorische vondsten
 RNC-2021-BAAC, 3 onderzoeken op het NCC-terrein
 Samenvatting Neerloon (Gemeente Oss), NVO-2, traject Neerloon. Inventariserend veldonderzoek
 door middel van proefsleuven-BAAC-2016- natuurvriendelijke oevers
 Verzoek om informatie over de omgeving Dorpenweg 39 door Transect b.v. In Nieuwegein. Rondom
 dit adres zijn in de jaren 80 meerdere prehistorische woerden onderzocht door amateurs.
 Account aangemaakt voor het melden van amateurvondsten bij PAN (Portable Antiquities of the
 Netherlands)
 Op verzoek van de archeoloog van Oss, mevr. Peeters, archeologische begeleiding gedaan bij het
 afgraven van de dam bij ravelijn Polleke. Er is geen archeologie aangetroffen.

Activiteiten Werkgroep Beeldarchivering 2022

We zijn met onze spullen verhuisd naar de naar zolder van het Raadhuis.
 We hebben deelgenomen aan de opening/open dag van het raadhuis in januari. Een heleboel foto's
 die al gescand waren en deels al op de beeldbank staan hebben een nieuwe eigenaar gekregen.
 We hebben een artikel aangeleverd voor het blad - april 2022 - 'Brabant in Beelden'
 We hebben foto's aangeleverd voor diverse uitgaven van het blad van de Heemkundekring.
 We hebben met het BHIC samengewerkt om oude filmbeelden veilig te stellen. Filmbeelden van de
 Heemkundekring, L. v. Amelsvoort en OBK zijn bij het BHIC aangeboden om te worden
 gedigitaliseerd en verbeterd. De films staan nog niet op de website van brabantinbeelden.nl
 Een deel van de collectie Verheggen is gedigitaliseerd. Het zijn veel portretten en groepsfoto's. Het
 achterhalen van informatie is moeizaam en cruciaal.
 Het aantal records op de beeldbank is nu circa 8700. Er zijn dit jaar ca 420 foto's toegevoegd en
 bewerkt.
 Via Erfgoed Brabant zijn er circa 3700 van onze foto's bekeken.
 We hebben samengewerkt met Erfgoed Brabant aan een pilot om alle religieuze gebouwen in
 Brabant te koppelen in een bestand op internet. Kees Verhoeckx heeft zich hiervoor tijdelijk bij ons
 aangesloten.
 8-8-2022: bijeenkomst met voltallige werkgroep en Kees en Peer Verbruggen en Chris Kremers van
 Erfgoed Brabant. Onze werkgroep heeft 18 religieuze gebouwen, en voorlopers die nog niet waren
 opgenomen, kunnen toevoegen met de nodige informatie, fouten opgespoord en aanvullende
 informatie aangedragen .
 Inmiddels zijn alle afbeeldingen op onze beeldbank, die gerelateerd zijn aan de Zuiderwaterlinie,
 gelinkt aan de website van de Zuiderwaterlinie:
https://collectie.zuiderwaterlinie.nl/1linie/onderzoek?query=*>*
 Er is een dia- en negatievenscanner aangeschaft.
 We hebben met Martijn van den Berg om tafel gezeten om voor de Plus in Herpen een stickeralbum
 te realiseren. Samen met de stichting Herpen in Woord en Beeld. Het is veel werk en wij wilden dit
 samen doen. Zij wilden zonder ons dit project doen en vervolgens helemaal niet meer. Er komt dus
 geen stickerboek. Jammer!
 We hebben uit diverse collecties foto's op de beeldbank gezet, o.a. van: Ravensteinse fotodagen,
 T. Megens, J. Leverdingen, 100ste bedevaart Kavelaer, L. Strik, M. van den Broek, J. Broere, Over
 d'n Dam, Van Beers, H. Dappers, S. v. Huisseling, Strik, Parochie Sint Lucia, Heemkundekring, TIR,
 J. Arts, KVG (1912-1991), Meulemans/De Heus, T. de Vocht.

Verslag van de stadsgidsen 2022

Het jaar begon heel rustig. Januari niets, februari 28 personen, de open wandeling!, maart 34 en april 25. In mei een klapper met 106 gasten. Daarna was het weer rustig met kleine groepen. In oktober weer veel belangstellenden, 159. November en december totaal 48 personen.

Er waren 62 wandelingen, waarvan 16 Dagjes Ravenstein, met in totaal 842 gasten.

De open wandeling was goed voor 55 personen.

Open monumentendag was goed bezocht. Ruim 130 bezoekjes aan de Garnizoenskerk. De Luciakerk had de deuren geopend en daar was ook veel belangstelling voor.

De gratis wandeling op zaterdag en zondag was goed voor 19 personen.

Vanuit Oss kwam een bus met 50 personen naar Ravenstein. Zij bezochten o.l.v. een gids het leerlooierijmuseum, de smederij en de molen.

Corona is op haar retour. Laten we hopen dat het zo blijft.

Wilhelmien van Sambeek

Coördinator stadswandelingen Ravenstein

Werkgroep Stadsbelang

Algemene visie werkgroep op de stad Ravenstein

De riviervestiging Ravenstein is een plaats met een bijzonder en uniek historisch karakter. In de context van dit karakter moeten bewoners en bezoekers blijvend kunnen genieten van onze bijzondere stad. Een plaats die zijn bijzonderheden op basis van historische gegevens conserveert, maar ook ruimte biedt aan het comfort van eigentijdse leefbaarheidsvoorzieningen. Nieuwe ruimtelijke- en functionele ontwikkelingen zijn geworteld in het historisch concept van de stad en dragen bij aan de herkenbaarheid daarvan. De stad is blij met de bewondering die bezoekers hebben. Plannen voor toeristische ontwikkeling en ruimtelijke ontwikkelingen zijn en worden ontwikkeld in samenspraak met bewoners.

Verslag 2022

Uitgangspunten werkgroep

De werkgroep voelt zich, gesteund door en in overleg met het bestuur, geroepen in te spelen op ontwikkelingen die de leefbaarheid en met name het historische karakter van de stad Ravenstein raken. Daarbij zijn zij namens de heemkundevereniging, op basis van een door het bestuur gedeelde visie, in gesprek met overheid, maatschappelijke organisaties en bewoners.

Ook volgen zij via bijeenkomsten, vergaderingen, media en andere middelen, actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor de stad, zoals woningbouw, gemeenschappelijke voorzieningen, herkenbaar maken van oorspronkelijke vestingwerken en de maatregelen van waterschap Aa en Maas met betrekking tot waterveiligheid. Indien nodig nemen zij het initiatief voor of nemen deel aan activiteiten die van belang zijn voor de authentieke stad en haar inwoners, als het gaat om leefbaarheid en cultuurhistorische belangen.

Samenstelling werkgroep in 2022

De werkgroep bestond in 2022 uit de actieve werkgroepsleden Wim Walk, René van den Heuvel (voorzitter) en Joan van de Burgt. Tonnie van Hooff en Jan Barnard beëindigde hun deelneming in het voorjaar '22 wegens persoonlijke omstandigheden en Gerrit Koel verhuisde naar Soest. In het najaar van '22 stopte René van den Heuvel vanwege persoonlijke motiveringen maar bleef op de achtergrond als adviseur betrokken. De leden met adviseur kwamen in 2022 diverse keren op afroep naar actualiteit bijeen.

Activiteiten in 2022

Vanaf het najaar 2022 nam een lid van de werkgroep deel aan overleggen van het Waterschap Aa en Maas met betrekking tot de Maasdijkverhoging. In dit verband heeft de werkgroep tussentijdse adviezen uitgebracht aan het bestuur en de leden van de Heemkundevereniging voor het uitdragen van haar visie en reacties op de plannen van het waterschap.

In 2022 heeft het HKR-bestuur, ondersteund door enkele leden van de werkgroep, contacten gelegd met Stichting Vestingwerken Ravenstein (SVR) om te komen met een gezamenlijke visie op de realisatie van de dijkverzwaring binnen en buiten de stad en de toekomstige inrichting van de Bleek bij de mogelijke bouw van een ontmoetingsruimte op die plek.

Ook nam een lid van de werkgroep met de voorzitter HKR, in samenwerking met een 5-tal andere HKR-leden ('De Fietsgroep'), deel aan overleggen vanuit de gemeente die te maken hadden met de komst van een nieuwe ontmoetingsruimte op 'De Bleek' in Ravenstein.

Werkplan, voorstel aandachtspunten voor 2023

- * Actief volgen relevante media, bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen, vergaderingen gemeenteraad, gemeentelijke commissies, dorpsraad, informatieavonden en andere relevante bijeenkomsten;
- * Deelnemen en meedenken in ontwikkeling en overleg in het kader van de Voorzieningenkaart 'Ontmoeten in de stad';
- * Participeren in uitvoering van gemeentelijke plannen waaronder de Bolwerkenroute in samenwerking met Stichting Vestingwerken en andere erfgoedbeschermers;
- * Participeren in uitvoering verlichtingsplannen voor de binnenstad;
- * Inbreng in (woning-)bouwprojecten in relatie tot behoud en bescherming van cultuurhistorische onderdelen en leefbaarheidsaspecten;
- * Jaarlijkse schouw in Ravenstein m.b.t. onderhoud gemeentelijke cultuurhistorische- en monumentale elementen;
- * Planontwikkeling m.b.t. het bevorderen van stads- en buurtmoestuinen binnen de stadsgrachten;
- * Participeren, in overleg en uitvoering, bij ontwikkelingen van het dijkverzwaringproject Maasmeanders aan de Maaszijde van de oude stad;
- * Intensiveren contacten met andere werkgroepen en erfgoedbeschermers binnen en buiten de heemkundevereniging.

Samenstelling werkgroep Stadsbelang in 2023

- * Er zijn op dit moment geen werkgroepleden Stadsbelang meer actief.
- * Wij roepen nieuwe leden op om deel te nemen binnen de werkgroep Stadsbelang.